

Sygn. akt I C 486/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 listopada 2021 r.

Sąd Rejonowy w Dębicy, Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Grzegorz Barnak

po rozpoznaniu w dniu 16 listopada 2021 r. w Dębicy na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa P. K., A. K., J. K.

przeciwko K. K.

zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli

I. oddala powództwo ;

II. zasądza solidarnie od powodów P. K., A. K., J. K. na rzecz pozwanej K. K. kwotę 3617 zł. (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) , z odsetkami ustawowymi w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygnatura akt I C 486/21

UZASADNIENIE

Powódka H. K. (1) a następnie jej następcy prawni domagali się zobowiązania pozwanej K. K. do zawarcia umowy, w której pozwana oświadczyłaby, że powrotnie przenosi na rzecz strony powodowej udział w wysokości 1/2 części w spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu mieszkalnego nr (...) w budynku wielomieszkaniowym przy ulicy (...) w D..

Pozwana K. K. wniosła o oddalenie powództwa.

1. Fakty.

P. K. i K. K. zawarli związek małżeński w 2007r. W 2009r. urodziła im się trójka dzieci.

Umową darowizny z dnia 11 grudnia 2007 r. H. K. (1) darowała pozwanej K. K. i P. K. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) w budynku wielomieszkaniowym przy ulicy (...) w D.. Darowizna mieszkania wiązała się z ustaleniami, iż H. K. (1) wyprowadzi się z darowanego mieszkania do mniejszego, zakupionego przez P. i K. K. w kwietniu 2007r.

9 marca 2020r. P. K. złożył pozew o rozwód. 7 maja 2020r. pozwana złożyła odpowiedź na pozew o rozwód a 28 sierpnia 2020r. pismo procesowe.

P. K. odpowiedź na pozew o rozwód pokazał H. K. (2) i umożliwił jej zapoznanie się z jej treścią.

H. K. (1) pismem z 4 listopada 2020 r oświadczyła, że odwołuje darowiznę wobec pozwanej w postaci spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) w budynku przy ulicy (...) w D.. Jako powód odwołania darowizny została wskazana rażąca niewdzięczność. W piśmie wskazano, że rażąca niewdzięczność przejawiała

się w wypowiedziach pozwanej wobec darczyńcy, w szczególności przedstawianie H. K. (1) w sposób sprzeczny z rzeczywistym stanem rzeczy, jak również przypisywanie jej winy za trwałe i zupełne rozkład pożycia małżeńskiego obdarowanej z P. K.. Wypowiedzi te miały pochodzić z postępowania rozwodowego. Dodatkowo za przejaw rażącej niewdzięczności H. K. (3) wskazała uwikłanie obdarowanej w zdradę małżeńską z księdzem kościoła katolickiego, z parafii do której darczyńca należała. W piśmie wskazano, że na darczyńcy skupiły się szydercze opinie sąsiadów, znajomych i innych parafian, co stanowiło ogromne obciążenie psychiczne i było powodem kryzysu religijnego.

Do lutego 2020r. relacje H. K. (1) z pozwaną były dobre.

Od 2017r. K. K. poznała J. D., z którym związał się bliżej. H. K. (1) bolał fakt związku (...) z J. D.. Przeżywała ona tę sytuację, uznając ją za powód rozpad małżeństwa jej syna.

K. K. nie wyrażała się negatywnie o teściowej w rozmowach z innymi osobami. Negatywnie o K. K. w rozmowach ze znajomymi i sąsiadami wypowiadała się H. K. (1).

(dowody: akt notarialny k. 18-20, 69-73, oświadczenie k. 45-51, pozew o rozwód k. 21-27, odpowiedź na pozew o rozwód k. 28-37, pismo procesowe k. 38-44, w części zeznania powoda P. K. nagranie i k. 157v, 160, w części zeznania A. K. nagranie i k. 157v, zeznania K. K. nagranie i k. 157v, zeznania świadka V. L. nagranie i k. 158, C. M. nagranie i k. 158-158v, S. M. nagranie i k. 158v, M. M. nagranie i k. 158v, P. M. nagranie i k. 158v, K. N. nagranie i k. 159, J. S. nagranie i k. 159, J. D. nagranie i k. 159v).

2. Ocena dowodów.

Dokumenty na podstawie których Sąd ustalił stan faktyczny nie budziły wątpliwości. Na wiarę zasługiwały zeznania pozwanej oraz świadków. Nie zasługiwały na wiarę zeznania powodów w zakresie sprzecznym z dowodami na podstawie, których sąd ustalił stan faktyczny. P. K. w oczywisty sposób jest zainteresowany korzystnym dla siebie rozstrzygnięciem. Ponadto z doświadczenia życiowego wynika, że z uwagi na charakter i okoliczności sprawy, zeznania powodów mogą być obciążone ich subiektywną i niezgodną z rzeczywistością oceną zdarzeń.

3. Ocena prawna.

Powództwo nie było zasadne.

Zgodnie z art. 898 § 1 k.c. darczyńca może odwołać darowiznę nawet już wykonaną, jeżeli obdarowany dopuścił się względem niego rażącej niewdzięczności. Ustawodawca nie sprecyzował pojęcia „rażąca niewdzięczność”. Z uwagi na możliwość występowania zróżnicowanych sytuacji życiowych posłużył się ogólną formułą, pozostawiając sądowi ocenę zaistnienia tej okoliczności na podstawie uwarunkowań danej sprawy.

Sąd podziela wypracowane już w tym zakresie orzecznictwo sądowe, iż przez pojęcie "rażącej niewdzięczności" należy rozumieć tylko takie czynności obdarowanego - działania lub zaniechania, które są skierowane przeciwko darczyńcy z zamiarem nieprzyjaznym. Chodzi tu przede wszystkim o popełnienie przestępstwa przeciwko darczyńcy, np. przeciwko zdrowiu, życiu, czci, mieniu oraz o naruszenie przez obdarowanego obowiązków wynikających ze stosunków osobistych łączących go z darczyńcą - np. odmowa udzielenia pomocy w czasie choroby. Nie może być mowy o rażącej niewdzięczności, gdy obdarowany dopuszcza się wobec darczyńcy działań godzących w jego dobra, ale czyni to nieumyślnie, a nawet umyślnie, lecz działania te nie wykraczają poza ramy zwykłych konfliktów życiowych (rodzinnych) w określonym środowisku (wyrok SA w Szczecinie z 14.04.2005r. sygn. I ACa 60/05, OSA 2006/10/35). Za niewdzięczność przyjmuje się świadome naruszenie podstawowych obowiązków ciążących na obdarowanym względem darczyńcy, krzywdzące darczyńcę. Odwołanie darowizny może nastąpić z powodu "rażącej niewdzięczności". Nie chodzi tutaj o zwykłe konflikty, lecz o rozmyślne działanie mające charakter zamierzonych nieprzyjaznych aktów. (wyrok SN z 08.12.2000r. sygn. I CKN 992/98 lex nr 50826). Zwłaszcza incydentalne sprzeczki, tym bardziej sprowokowane, nie mogą być podstawą do odwołania darowizny (wyrok SA w Warszawie z 22.11.2005r. sygn. VI Ca 527/05, R. (...)). Pod pojęcie rażącej niewdzięczności podpada tylko takie zachowanie się obdarowanego,

polegające na działaniu lub zaniechaniu skierowanym bezpośrednio lub nawet pośrednio przeciwko darczyńcy, które oceniając rzecz rozsądnie, musi być uznane za wysoce niewłaściwe i krzywdzące darczyńcę (np. naruszenie przez obdarowanego spoczywających na nim obowiązków wynikających ze stosunków osobistych (rodzinnych) łączących go z darczyńcą oraz obowiązku wdzięczności) (wyrok SN z 07.05.2003r. sygn. IV CKN 115/01 lex nr 137593). Należy przy tym pamiętać, że przyczyną odwołania może być rażąca niewdzięczność obdarowanego, a nie jego bliskich. Nie mogą być też uznane za rażącą niewdzięczność przykrości i krzywdy czynione impulsywnie, lecz mieszczące się w granicach zwykłych konfliktów życia codziennego. (wyrok SN z 05.07.2001r. sygn. II CKN 818/00 lex nr 52608). Niewdzięczne będzie każde zachowanie obdarowanego, niewłaściwe i krzywdzące darczyńcę, przy czym aby zostało uznane za "rażącą niewdzięczne", musi cechować je znaczne nasilenie złej woli skierowanej na wyrządzenie darczyńcy krzywdy lub szkody majątkowej. Cechy rażącej niewdzięczności mogą mieć zachowania wysoce nieprzyjazne kierowane w stosunku do osoby bliskiej darczyńcy. W każdym przypadku wymagane jest ujawnienie po stronie obdarowanego zamiaru pokrzywdzenia darczyńcy (wyrok SN z 26.07. 2000r. sygn. I CKN 919/98 lex nr 50820). Rażąca niewdzięczność odnosi się do takiego zachowania obdarowanego, które jest skierowane przeciw darczyńcy świadomie i w nieprzyjaznym zamiarze, ukierunkowane zazwyczaj na wyrządzenie krzywdy lub szkody majątkowej. Nie są to działania nieumyślne, niezamierzone. Z zasady wyłącza się również działania skierowane przeciwko osobie trzeciej, chyba że podjęte są z zamiarem pokrzywdzenia darczyńcy. Niewierność małżeńska obdarowanego małżonka, będąca zawinioną przyczyną rozvodu, nie stanowi rażącej niewdzięczności wobec darczyńców-teściów w rozumieniu art. 898 § 1 k.c. (wyrok SN z 28.03. 2012r. sygn. V CSK 179/11, lex nr 1211874). Zdrada małżeńska, której dopuścił się obdarowany w stosunku do córki darczyńców, nieusprawiedliwiająca jej oceny jako rażącej niewdzięczności względem darczyńców, nie uzasadnia odwołania darowizny (art. 898 § 1 k.c.) - wyrok SN z 11.03. 2003r. sygn. V CKN 1829/00, lex nr 121728.

Odnosząc wskazane poglądy do realiów sprawy, należało uznać, że brak było podstaw przyjąć, iż pozwana popuściła się rażącej niewdzięczności wobec H. K. (1). H. K. (1) jako przyczynę odwołanie darowizny wskazała w pierwszej kolejności rażącą niewdzięczność pozwanej, która przejawiała się w wypowiedziach pozwanej wobec darczyńcy, w szczególności przedstawianie H. K. (1) w sposób sprzeczny z rzeczywistym stanem rzeczy, jak również przypisywanie jej winy za trwałą i zupełną rozkład pożycia małżeńskiego obdarowanej z P. K.. Wypowiedzi te miały pochodzić z postępowania rozwodowego. Niewątpliwie H. K. (1) mogła być przejęta faktem rozpadu małżeństwa jej syna i sprawą rozwodową. Jednak w sprawie rozwodowej ona nie była stroną. Odpowiedź na pozew o rozwód nie był dokumentem dla niej a dla powoda. Wobec tego jeśli nawet treść odpowiedzi na pozew bardzo ją poruszyła, to sprawcą tego stanu był powód a nie pozwana. To powód umożliwił H. K. (1) przeczytanie odpowiedzi na pozew. Odpowiedź na pozew o rozwód nie przy przeznaczony dla H. K. (1) i nie był pisany z myślą o niej, a tym bardziej aby ją znieważać, poniżyć czy sprawić ból. Ponadto w samej odpowiedzi na pozew o rozwód i dalszym piśmie nie ma zwrotów, które można traktować za obelżywe lub znieważające. To czy H. K. (1) faktycznie była powodem rozpadu małżeństwa stron, czy też była inną przyczyną (przyczyny) będzie badane w procesie o rozwód. Trudno przyjąć, iż celem odpowiedzi na pozew była chęć podjęcia nieprzyjaznych działań wobec darczyńcy. Nie zostało też wykazane aby pozwana w innych sytuacjach zachowywała się wobec pozwanej niewłaściwie. Co więcej to H. K. (1) wypowiadała nieprzychylnie opinie o pozwanej wobec sąsiadów.

Dodatkowo za przejaw rażącej niewdzięczności H. K. (1) wskazała uwikłanie obdarowanej w zdradę małżeńską z księdzem kościoła katolickiego, z parafii do której darczyńca należała. W piśmie wskazano, że na darczyńcy skupiły się szydercze opinie sąsiadów, znajomych i innych parafian, co stanowiło ogromną obciążenie psychiczne i było powodem kryzysu religijnego. Z całą pewnością pozwana nie odpowiada za szydercze opinie sąsiadów, znajomych i innych parafian. To ewentualnie te osoby mogłyby być adresatami kroków prawnych H. K. (1) a nie pozwana. Sama kwestia ewentualnej zdrady małżeńskiej nie może być traktowana jako działanie będące rażącą niewdzięcznością. Działanie takie nie byłoby przecież motywowane chęcią dokuczenia, zaskodzenia teściowej. Oceny tej nie zmienia kwestia osoby, z którą pozwana miałaby się dopuścić się zdrady.

4. Koszty.

Sąd na zasadzie art. 98 § 1 kpc zasądził od powodów na rzecz pozwanej koszty procesu w wysokości 3 617 zł, na które składają się: opłata od pełnomocnictwa 17 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3600 zł.